MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 21 | 3 ŞUBAT 1958 | SAYI: 993

GENELGELER:

Eski Eserler ve Müzeler Umum Müdürlüğü
Sayı: 621-128

18/1/1958

ÖZET:
Vilâyetlerde Etnoğrafya ve Folklor Komisyonları kurulması h.

4572

.... VALİLİĞİNE

Vekâletimizin çeşitli görevleri arasında Etnoğrafya ve Folklor mevzularının toplanması da mühim bir yer işgal etmektedir.

Bu maksatla kurulan Ankara Etnoğrafya Müzesinde bu mevzuda çok kıymetli eserler toplanmış bulunmaktadır.

Çiftçiliği ve çeşitli zanaatları içine alacak bir halk Müzesi ve mahalli halk müzeleri kurmaya çalışılırken, tekniğin ilerlemesi karşısında gittikçe ortadan kalkan ve zamanla değişen eski medeniyet yadigârları ve bunlarla ilgili âdet ve ananeler hakkında ihzarî çalışmalarda bulunulması zaruri görülmüştür.

Etnoğrafya ve Folklorun bütün şubeleri için yurt ölçüsünde yapılan anketler mahdut neticeyi sağladığından, bu sahada kendi arzuları ile çalışacak olanların mesailerinden istifade edilmesi düşünülmektedir. Bir deneme mahiyetinde olmak üzere Ankara Etnoğrafya Müzesi tarafından hazırlanmış bulunan Türk yemekleri, Türk Mutfağı, halk elbise ve kıyafetleri ve zanaatları hakkındaki anketler bu cümledendir. Halk hayatının ve muhitin incelenmesi ders programlarında da yer aldığından öğretmenlerin, bilhassa resim öğretmenlerinin ve İlk Öğretim Müfettişlerinin bu konuda çalışacakları, halk ile teması olan, halk kültürü üzerinde etütler yapan aydınlarımızın da bu teşebbüsü destekliyecekleri umulmaktadır. Gaye, münevver kütle ile halk arasında fikir mübadelesini sağlamak, halk kültürünü gelecek nesillere ve dünyaya tanıtacak bir harekete hız vermektir. Anket çalışmalarına katılmak üzere himayenizde ve Maarif Müdürünün Başkanlığında bir (Etnoğrafya ve Folklor Komisyonu)nun kurulmasını ve bu komisyon tarafından ankete göre toplanacak bilgilerin Ankara Etnoğrafya Müzesi Müdürlüğüne gönderilmesinin teminini saygılarımla rica ederim.

Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

ANKET: I.

Konusu: Türkiyede insan gıdası hazırlanış tarzları ve Türk mutfağı.

1 — Türk yemekleri ve Türk mutfağı hakkında Etnoğrafya bakımından pek sathi bilgilere sahibiz. Bu eksikliği telâfi için Türk halkının gıdasını teşkil eden mahalli yemekler, basit veya mükellef olmasına bakılmaksızın her Vilâyette Maarif Müdürünün reisliğinde daimi Etnoğrafya ve Folklor Komisyonu tarafından incelenecek ve derlenen malûmat ve malzemenin devamlı olarak Ankara Etnoğrafya Müzesi Müdürlüğü adresine gönderilecektir.

2 — Fiş tarzı, tasnifi kolaylaştırdığından tercih olunmalı ve imkân nisbetinde kâğıdın yalnız bir yüzü yazılmalıdır. Fişleri derleyenin, bilgiyi verenin adı ve soyadı, ilin yerlisi olup olmadığı ve bölgesi işaret edilecektir.

3 — Kış hazırlığı: Ekmek, etlik, tarhana, bulgur, aşlık, salça, kuskus, tatlı ve umumiyetle hayvanî ve nebatî gıdaların hazırlanış tarzları etraflıca ve yerli terimler kullanılarak izah edilecektir.

4 — Mevsimlere, bayramlara, merasime iş hayatına, yaşa göre yemeklerin tertipleri ve çeşitleri açıklanacaktır.

5 — Türk mutfağınında ocağı, tandırı sekisi, rafları ve kap-kacağı göz önünde bulundurularak tanıtılacak, imkân varsa eski devirlerden kalma tertipli mutfak, aşhane ve şırahanelerin plân ve fotoğrafları eklenecektir.

6 — Yiyeceklerin pişirilmesinde kulanılan mahrukat çeşitleri belirtilecektir.

7 — Kış hazırlığında cemiyet halinde söylenen şarkılar, türküler ve yemekle ilgili inanışlara da yer verilirse "folklor" bakımından değerli bilgilerin sağlanacağı şüphesizdir.

8 — Toplanan bilgiler Etnoğrafya Müzesinde tasnif ve mukayese edildikten sonra özel bir eser halinde ankete iştirak edenlerin adları belirtilerek yayınlanacaktır.

9 — Teferruata müteallik hususlarda doğrudan doğruya Etnoğrafya Müzesi Müdürlüğü ile muhabere edilebilir.

ANKET: II.
Giyim ve kıyafet

Bugüne kadar etraflı bir kıyafet tarihi yazılamamıştır. Bu sahadaki eksikliği gidermek, kıyafet tarihimizin ihtiva ettiği bütün gerçek ve canlı tarafları, büsbütün unutulup gitmeden, hiçolmazsa anket yoluyla tesbit etmek hepimize düşen bir vazifedir.

Kıyafetler tetkik olunurken şehir ve köy kıyafetlerinin ayrı ayrı mütalâa edilmesi gerekir. Bu hususta giyimin türlü kısımları ayrı ayrı tarif edilecek, mümkünse fotoğraf ve krokiler ilâve olunacaktır. Bütün malûmatın aynen ağızdan alındığı gibi kayıt edilmesine bilhassa dikkat edilmesi lâzımdır. Araştırmalar şu esaslar dahilinde yapılacaktır:

I — Cinsiyete göre: kadın ve erkek kıyafeti ayrı ayrı ele alınacaktır.

II — Yaşa göre:

a — Kundaktaki çocuk kıyafeti: kundak ve teferruatı, tâbirleri, hususiyetleri, ananeleri.

b — Yürümeğe başlayan çocuk kıyafeti: çocuğa ilk giydirilen elbiseler.

c — Mektebe başlayış kıyafeti. Bununla ilgili âdet ve ananeler.

ç — Yeni yetişen genç kız ve delikanlı kıyafeti.

d — Yaşlıların kıyafeti.

III — İçtimai durum ve seviyeye göre kıyafet: evli bekâr, zengin ve fakir oluşa göre.

IV — Mevsime göre kıyafet.

V — Ev ve sokak kıyafetleri.

a — Gündelik kıyafet.

b — Misafirlik kıyafeti.

c — Yatak kıyafetleri.

VI — Bayram, düğün ve müstesna günlere mahsus kıyafetler. (Gelin ve güvey kıyafeti) adları, renkleri, süsleri.

VII — Mesleklere göre kıyafet: İlmiye sınıfı, esnaf, memur, varsa efe, zeybek veya seğmen kıyafetleri.

ANKET: III.
Halk Sanatları ve meslekler

Türk Etnoğrafya ve folklorunun diğer bölümleri gibi halk sanatları bölümü de şimdiye kadar lâyiki veçhile işlenmiş değildir. Bu sebeple tekniğin ilerlemesi karşısında gittikçe ortadan kalkmakta olan Türk Halk Sanat ve İşçiliği hakkında araştırma yapılması zarureti vardır. Bu araştırma yapılırken teferruata bilhassa ehemmiyet verilmesi ve ameliyelerin safhalarının ve işçilik neticesi elde edilen eserlerin sırasiyle tarif olunması gerekir. İzahlarda terim sayılabilecek sözler ihmal edilmemeli ve iptidai ve kadim âletler ve kullanış tarzları ayrı ayrı fotoğraf veya krokiler ile tesbit edilmelidir. Halk sanat ve mesleklerinden başlıcaları alfabe sırasiyle yazının sonuna eklenmiştir. Bu sahada yapılacak araştırmalarda başlıca şu noktalar tesbit edilecektir:

1 — Seyyar mı, yahut sabit midir?

2 — Dükkânın şekli: harici ve dahili.

3 — Kullanılan ham maddenin envai.

4 — Ham madde nereden temin ediliyor? Pazardan mı, siparişçiden mi alınıyor, yoksa kendisi tarafından mı imâl ediliyor?

5 — Kullanılan âletin envaı?

6 — Kullanılan çalışma âleti nereden temin ediliyor? Pazardan mı, siparişçiden mi alınıyor, yoksa kendisi tarafından mı imâl ediliyor?

7 — Bir mesleke girme merasimi.

8 — Çırakların kalfa olma usulleri (peştemal kuşanma), gülbatlar, dualar ve lonca teşkilâtları.

9 — Her mesleğin ahlâkına ait telâkkiler. Bu husustaki ata sözleri.

A
Avadancılık -
Abacılık -
Ağızlıkçılık
Aktarlık
Alemcilik
Arabacılık
Arakiyecilik

B
Bakırcılık
Baltacılık
Basmacılık
Bekçilik
Berberlik
Bezzazlık
Bileycilik
Bozacılık
Boyacılık

C
Camcılık
Cilâcılık

Ç
Çadırcılık
Çarıkçılık
Çilengirlik
Çinicilik
Çıkrıkçılık
Çuvalcılık
Çömlekçilik

D
Demircilik
Debbağcılık
Dericilik
Dibekçilik
Divitçilik
Doğramacılık
Dokumacılık
Dökmecilik
Dökümcülük
Döşemecilik
Dülgerlik

F
Fermanecilik
Fesçilik
Fitilcilik
Fırıncılık

G
Gülyağcılık

H
Hakkâklık
Hallaçlık
Halıcılık
Hasırcılık
Helvacılık
Havlucu
luk

İ
İpekçilik

K
Kadayıfçılık
Kafesçilik
Kâğıtçılık
Kakmacılık
Kalburculuk
Kalemkârlık
Kalıpçılık
Kalpakçılık
Kamışkalemcilik
Kasaplık
Kaşıkçılık
Kavaflık
Kavukçuluk
Kayıkçılık
Kaynakçılık
Kaytancılık
Kazancılık
Keçecilik
Kehribarcılık
Köselecilik
Kunduracılık
Kuyumculuk
Kürkçülük
Küpçülük

L
Leblebicilik
Lülecilik

M
Mayacılık
Marangozluk
Marpuççuluk
Mumculuk
Mühürcülük
Müzehheplik

N
Nakkaşlık
Nalbatlık
Nalıncılık

O
Okçuluk
Oyacılık
Oymacılık

P
Palancılık
Pastırmacılık

R
Rıhçılık

S
Saatçilik
Sabunculuk
Salepçilik
Sarraçlık
Semercilik
Sepetçilik
Simitçilik
Sirkecilik
Sırçacılık
Sırmacılık

Ş
Şalcılık
Şarapçılık
Şayakçılık
Şekercilik

T
Tarakçılık
Tenekecilik
Terlikçilik
Terzilik
Tesbihçilik
Tornacılık
Turşuculuk
Tüfenkçilik
Tülbentçilik

U
Urgancılık

Y
Yaldızcılık
Yemenicilik
Yorgancılık

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 614/02104

4573

6-2-1958

ÖZET: "Genç-Ay" adlı derginin 29 uncu sayısı h.

Kızılay Gençlik Kurumu tarafından yayımlanan "Genç-Ay" adlı derginin 29 uncu sayısı incelenmiş; İlkokul öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

"Kızılay Gençlik Kurumu-Ankara" adresinden 40 kuruş karşılığında temin edilebilecek olan bu derginin ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 616/02100

4574

6-2-1958

ÖZET: "Cerrahide Klinik Muayene Usulleri ve Hastalıklardaki Bulgular" adlı eser h.

Operatör Dr. Orhan Bumin tarafından yazılan, yayımlanan "Cerrahide Klinik Muayene Usulleri ve Hastalıklardaki Bugular" adlı eser incelenmiş; tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

"Maarif Vekâleti Yayınevlerinde" ve "Op. Dr. Orhan Bumin, Tıp Fakültesi I. Şirürji Kliniği Doçenti-Ankara" adreslerinden 15 lira karşılığında temin edilebilecek olan bu kitabın ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 19/2/1958 tarihinde basılmıştır).

Ankara — Maarif Basımevi